

Samenvatting

Het onderhavige rapport beschrijft de totstandkoming van een samenwerkingsverband tussen zeven (justitiële) organisaties, waarbij gegevens van personen met een maatregel terbeschikkingstelling (tbs-maatregel) voor onderzoeksdoeleinden worden gekoppeld. Dit samenwerkingsverband heeft de naam Externe Monitor Terbeschikkinggestelden (EMT) gekregen. De term extern slaat op het feit dat het gaat om gegevens die in de extramurale fase van de tbs-behandeling worden verzameld. De onderzoeken die na de ontwikkeling van deze monitor op de gegevens kunnen worden gedaan, hebben als doel het inzicht te vergroten in de effectiviteit van de ten uitvoerlegging van de tbs-maatregel en het voorkomen van recidive. Dit samenwerkingsverband is een uitvloeisel van een van de aanbevelingen van de Commissie-Visser, die destijds in 2006 onder meer bepaalde dat er meer onderzoek zou moeten worden verricht naar dieperliggende factoren die risico verklaren.

De doelstelling van het project is het vergroten van de kennis over tbs-gestelden door de bundeling van informatie die bij verschillende justitiële partijen aanwezig is. Met deze bundeling wordt voorts beoogd het inzicht in de (effectiviteit van) de ten uitvoerlegging van de tbs-maatregel te vergroten. Op termijn wordt hiermee beoogd recidive van tbs-gestelden te verminderen. Deze doelstellingen worden nagestreefd enerzijds door de toegankelijkheid en koppeling van reeds beschikbare gegevens mogelijk te maken en te verbeteren en anderzijds door onderzoek te verrichten op gebundelde en gekoppelde gegevens.

De zeven (justitiële) organisaties die in de EMT samenwerken zijn de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de drie Reclasseringsorganisaties (3RO), het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP), het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum van het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie (EFP), het Adviescollege Verloftoetsing TBS (AVT) en de onderzoekers Task Force (OTF). Deze laatste groep is een groep senior tbs-onderzoekers werkzaam in de Nederlandse forensisch psychiatrische centra (fpc's). De eerste vijf genoemde organisaties hebben hierbij beschikking over data van tbs-gestelden. De EMT-participanten hebben mondeling een principiële bereidheid tot samenwerking afgesproken, wat onder meer betekent dat alle EMT-participanten in principe gebruik kunnen maken van de gegevens van de andere participanten voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Om tot het EMT-samenwerkingsverband te komen is een stuurgroep opgericht met vertegenwoordigers uit de genoemde organisaties. Deze stuurgroep is gedurende verschillende bijeenkomsten bij elkaar gekomen om te overleggen over de vormgeving van de EMT.

Onderzoeksvragen

De belangrijkste vragen die tijdens de totstandkoming van het samenwerkingsverband aan de orde zijn gekomen, zijn:

- 1 Welke informatie wordt in de EMT verzameld?
- 2 Op welke manier zijn de data van verschillende organisaties (anoniem) te koppelen?
- 3 Welke procedures moeten worden gevolgd bij het indienen van een onderzoeksvraag bij de EMT?

Resultaten

Plaatsbepaling databases, datadomeinen en koppelmogelijkheden

Alle EMT-participanten hebben hun eigen databases waarin informatie over de tbs-gestelden op gestructureerde wijze wordt vastgelegd. Elke betrokken organisatie heeft daarbij een specifieke plaats in het extramuraal traject van de tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel, met informatie gerelateerd aan dit deel van het traject. Het gaat daarbij om vier stadia, waarbij tussen haakjes wordt aangegeven welke organisatie met name informatie heeft over die fase:

- 1 stadium vóór de oplegging van de tbs-maatregel (NIFP, 3RO);
- 2 transmuraal verblijf tot proefverlof (AVT, 3RO, DJI);
- 3 stadia van proefverlof en voorwaardelijke beëindiging tot en met het stadium van onvoorwaardelijke beëindiging van de tbs-maatregel (3RO, AVT, DJI);
- 4 stadium na beëindiging van de tbs-maatregel (WODC).

Een volgende stap was het bepalen van het type gegevens dat interessant zou zijn om in EMT-verband te verzamelen. Hiervoor zijn eerst bredere categorieën van gegevens vastgesteld, zogenaamde datadomeinen. Dit zijn:

- a algemene achtergrondinformatie;
- b trajectduurinformatie;
- c besluitvormingsinformatie rondom stadiaovergangen in de tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel;
- d (psychische) gesteldheid;
- e recidivegegevens.

Aan de hand van deze datadomeinen is vervolgens geïnventariseerd welke gegevens in de verschillende databases beschikbaar zijn.

Koppelmogelijkheden

Vervolgens is de vraag naar concrete koppelmogelijkheden tussen de gegevens van de verschillende organisaties een belangrijke vraag geweest in de ontwikkelfase van de EMT. Hiervoor is eerst een inventarisatie gemaakt van de gemeenschappelijke persoonsgebonden gegevens van tbs-gestelden die in de organisatiedatabases aanwezig zijn. Na deze inventarisatie is een 'pilot koppelmogelijkheden' ingezet. Hierin is van een groep van achttien (ex-)tbs-gestelden onderzocht welke personen terug te vinden waren in de databases van de participanten. Uit de analyse bleek dat het in de databases van alle participanten mogelijk was om de geselecteerde tbs-gestelden op basis van de potentiële koppelvariabelen terug te vinden.

EMT-procedures

In de ontwikkelfase van de EMT is een eerste aanzet gemaakt voor de procedures die kunnen worden gevolgd wanneer er EMT-onderzoek wordt verricht. Een voorstel voor EMT-onderzoek kan op elk moment in het jaar worden ingediend. Het indienen vindt plaats via email/een webformulier naar de secretaris van de EMT-onderzoekscommissie. Voor de beoordeling van de EMT-onderzoeksvoorstellen wordt een onderzoekscommissie opgericht, die een advies geeft over de inhoud van het onderzoeksvoorstel. De leden van de onderzoekscommissie zijn (senior) onderzoekers of andere personen met ervaring met het verrichten van wetenschappelijk onderzoek vanuit de genoemde organisaties in het EMT-samenwerkingsverband.

Eerste ervaringen met EMT-onderzoek

Er zijn inmiddels twee eerste ervaringen met onderzoek in EMT-verband. Het eerste is reeds uitgevoerd en betreft een onderzoek naar het traject van de terbeschikkingstelling en de mate waarin tbs-gestelden kunnen worden teruggevonden in de data-

bases van de verschillende EMT-participanten. Het tweede is onderzoek naar de relatie tussen de aard van persoonlijkheidspathologie en behandel gerelateerde uitkomsten. Verder ligt er nog een voorstel voor onderzoek naar het schenden van voorwaarden gedurende het traject van de terbeschikkingstelling en de relatie met terugval in delictgedrag.

Conclusie

Met de externe monitor terbeschikkinggestelden (EMT) is het mogelijk om reeds bestaande gegevens van tbs-gestelden die door verschillende justitiële organisaties worden verzameld voor onderzoeksdoeleinden te koppelen.

In een eerste pilot werd gevonden dat de tbs-gestelden in de verschillende databases op betrouwbare wijze zijn terug te vinden. Het EMT-samenwerkingsverband lijkt daarmee een nuttige manier om reeds beschikbare gegevens over tbs-gestelden voor onderzoek te koppelen, waarmee onder meer onderzoek naar de trajecten van tbs-gestelden mogelijk wordt gemaakt.